

CURIERUL ADVENTIST

Anul XXXVI Nr. 9

Septembrie 1958

ORGAN AL CULTULUI CREȘTIN ADVENTIST DE ZIUA A ȘAPTEA DIN R.P.R.
Redacția și A-ția, București, Raionul T. Vladimirescu, Str. Mitrop. Ghenadie Petrescu 116
Apare sub conducerea unui comitet

DARUL PROFETIC

CUPRINS

Darul profetic	I. Iorga
Isuse-Dumnezeu	C. Goran
Pentru salvarea vieții	Gh. Graur
Despre Evanghelistul Luca	D. Popa
Învieerea corporală a lui Hristos	C. Adv.
Despre Botez	C. Alexe
A doua epistolă a apos- tolului Pavel către Co- rinteni	
Cîteva considerațiuni privind libertatea religioasă	I. Bătrina- Voivodeni

Și avem cuvîntul proorociei făcut și mai tare; la care bine faceți că luați aminte, ca la o lumină care strălucește într-un loc întunecos, pînă se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineață în inimile voastre... „Căci nici o proorocie n-a fost adușă prin voia omului; ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mînați de Duhul Sfînt”. 2 Petru 1, 19.21.

În cuvinte ca acestea își exprimă apostolul Petru aprecierea și credința sa cu privire la darul profetic. Iar Apostolul Ioan scrie că un înger din cer i-a făcut cunoscut că, „duhul proorociei este mărturia lui Isus Hristos”. Apoc. 19, 10 u.p.

Proorocia este o prezicere a lucrurilor viitoare prin inspirație divină. Sfînta Scriptură îl mai numește pe prooroc și văzător. 1 Sam. 9, 9. Adică, un om care cunoaște și vede mai dinainte lucrurile ce se vor întîmpla, și pe care ceilalți oameni nu le cunosc și nu le văd. Iată cîteva exemple: Balaam, deși un prooroc apostaziat, totuși prin inspirație divină, a văzut mai dinainte fericirea viitoare a lui Israel și Steaua din Iacob ce urma să apară după veacuri; Samueel a știut că Chiș, tatăl lui Saul găsise mîgărițele pierdute. Elisei, știa precis planurile pe care le făcea împăratul Siriei în odaia sa de culcare; sau știa mai dinainte că Hazael va ajunge împărat în Siria și a văzut și răul pe care avea să-l facă fiilor lui Israel — 2 Regi 6, 11.12; 2, 12.13. Și cite asemenea cazuri nu s-ar putea aminti din viața fiecărui prooroc al lui Dumnezeu.

E de știut însă, că a prooroci nu depinde nici de rangul, nici de înțelepciunea și nici de vreun talent al omului, ci de Dumnezeu care cheamă și dă darul. Căci, „proorocia nu vine prin voia omului”, ci, „oamenii vorbesc de la Dumnezeu mînați de Duhul Sfînt”. Iar Apostolul Pavel ne spune că Dumnezeu a rînduit ca în biserică la unli să li se dea darul proorociei, și că toate aceste lucruri le face unul și acelaș Duh, care „dă fiecăruia în parte, cum voiește”. 1 Cor. 12, 8-11. Sau că, „El (adică Domnul Isus, Cel înălțat la cer) a dat pe unii apostoli; pe alții prooroci... „Efes.” 4, 11 p.p.

Deci, proorocia este darul lui Dumnezeu, ca multe altele, pe care Dumnezeu îl dă oui găsește de cuviință, însă, fără căutare la față. Amos zice: „Eu nu sînt nici prooroc și nici fiu de prooroc... dar Domnul m-a luat de la oi și mi-a zis: „Du-te și proorocește...” Amos 7, 14, 15. Tot așa s-a întîmplat cu Ilie, Elisei, Isaia, Ieremia etc.

Dar pentru ce dăruiește Dumnezeu oamenilor acest dar al proorociei? În toate cazurile constatăm că proorocii considerau ca cea mai de căpetenie datorie a lor de a se împotrivi răului. Sau transmiteau poporului, din partea lui Dumnezeu, solii de mîngiere, făgăduinți de viitor ca aceea a venirii-unui Mîntuitor. Cu un cuvînt, proorocia a fost întotdeauna, „ca o lumină într-un loc întunecos”, pentru oameni. Vorbînd despre scopul darului proorociei Apostolul Pavel zice: „Cine proorocește vorbește oamenilor spre zidire, sfătuire și mîngiere.. cine proorocește, zidește sufletește biserica“. 1 Cor. 14, 3.4. Iar în Efes. 4, 11-15 ne mai spune că, împreună cu celelalte daruri, proorocia ajută la „desăvîrșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, pînă vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos...”.

PENTRU CE TIMP A FĂGĂDUIT DUMNEZEU DARUL PROFETIC ?

Am văzut că Dumnezeu a dat acest dar pentru zidirea și desăvîrșirea bisericii Sale, a sfinților Săi. Și el trebuie să rămînă în biserică pînă cînd ea va ajunge desăvîrșită ; pînă cînd va trece în mărire. Atunci, zice apostolul Pavel că „...proorociile se vor sfîrși ; limbile vor înceta ; cunoștința va avea sfîrșit. Căci acum cunoaștem în parte și proorocim în parte ; dar cînd va veni ce este desăvîrșit, acest „în parte” se va sfîrși“. 1 Cor. 13, 8-10.

Pentru timpul nostru, timp în care biserica așteaptă revenirea Domnului Hristos, și odată cu aceasta trecerea în stare de mărire, Dumnezeu a făgăduit că o va binecuvînta și cu acest dar. Iată cum citim : „După aceea voi turna Duhul Meu peste orice făptură ; fiii și fiicele voastre vor prooroci, bătrînii voștri vor visa visuri, și tinerii voștri vor avea vedenii...“. Și adaugă că, toate acestea se vor

întîmpla „înainte de a veni ziua Domnului, ziua aceea mare și înfricoșată“. Ioel 2, 28-31. De asemenea, apostolul Ioan spune că biserica sfîrșitului, care este în luptă grea cu diavolul, are caracteristica de a „păzi poruncile lui Dumnezeu și a ține mărturia lui Isus Hristos“, care este „duhul proorociei“. Apoc. 12, 17. Așa dar, Duhul proorociei este făgăduit bisericii lui Dumnezeu și pentru acest timp. Și noi, ca popor al lui Dumnezeu, chemați de El cu o chemare sfințită, îi mulțumim pentru că a împlinit această făgăduință prețioasă față de biserica Sa. Noi știm că de la începutul mișcării advente acest dar prețios s-a manifestat prin Elena Harmon (White).

DOVADA INSPIRAȚIEI

Ne interesează să știm, dacă în adevăr E. G. White a avut chemarea și darul de sus, sau nu, deoarece Domnul Isus a spus că în zilele din urmă vor veni și prooroci mincinoși. Sigur, în acest avertisment găsim totodată și asigurarea că vor fi și prooroci adevărați, trimiși de Dumnezeu. Și Domnul nu ne-a învățat să nu credem în prooroci, ci să ne păzim de prooroci mincinoși, falși. Dar după ce îi putem cunoaște ? Cuvîntul Domnului zice : „Dacă se va ridica în mijlocul tău un prooroc sau un visător... și dacă el va zice : „Haidem după alți dumnezei pe care tu nu-i cunoști, și să le slujim“, să n-ascuți cuvintele celui prooroc sau visător... Deut. 13, 1-3. Așa dar, învățătura proorocului adevărat trebuie să fie în deplină armonie cu voia lui Dumnezeu descoperită în Legea Sa și în toată Sfînta Scriptură. El trebuie să spună cuvintele lui Dumnezeu. „La Lege și la mărturie“, trebuie să fie solia lui. Is. 8, 20. El trebuie să conducă pe oameni la Dumnezeu și să trăiască el însuși ceea ce învață. Căci, „după roadele lor îi veți cunoaște“, a zis Domnul Isus. Matei 7, 15-20.

Ce constatăm în atitudinea și lucrările soriei E. G. White ? De la început facem cunoștință cu o stare de lucruri deosebită. Sora White își descrie cu multă sinceritate starea sa smerită, atît din punct de vedere fizic cît și in-

ISUSE — DUMNEZEU

*Din asfințit — în răsărit —
Din veac în veac Tu ești slăvit :
Nădejde veșnică, mereu,
Isuse-Dumnezeu.*

*Spre Tine, fruntea ,eu îmi plec...
Eu trec... cu Tine doar nu trec :
Putere-mi dai pe drumul greu
Isuse — Dumnezeu.*

*Pămîntul, cerul înstelat,
Cu vorba, viață, Tu le-ai dat :
Și mie viață-mi dai mereu,
Isuse — Dumnezeu.*

Const. Goran

telectual. O tinăra fără educație, fără cultură și umilită peste măsură din cauza suferințelor sale fizice. Ca și Amos, nu are pretenție, a fi prooroc. Nimic din viața și atitudinea ei nu reclamă vreodată astfel de pretenție. În afară de un fizic plin de slăbiciuni și un suflet însetat după mîntuire, nu se mai laudă cu nimic. Nu se simte înjosită dacă trebuie să spună că, din punct de vedere material a ajuns în situația de a nu avea pîinea zilnică, sau că a trebuit să repare pardesiul soțului, pînă cînd nu mai puteai distinge care e adevărata stofă din care era confecționat. Deasemeni, nu ascunde faptul că a avut de trecut prin decepții și descurajări grele, și că numai Dumnezeu a fost Acela care i-a venit în ajutor prin diferite căi și mijloace, pentru a o ajuta să rămînă mai departe statornică în credință.

ATITUDINEA SA FAȚĂ DE SFÎNTA SCRIPTURĂ ȘI PORUNCILE LUI DUMNEZEU

Cu privire la Sfînta Scriptură ea zice: „Dumnezeu a găsit cu cale să se servească de Mărturii, pentru a atrage atenția poporului Său asupra Bibliei și pentru a-l pregăti s-o priceapă mai bine. Cuvîntul lui Dumnezeu este îndestulător pentru a lumina chiar pe cea mai întunecată mințe...”. „Cuvîntul lui Dumnezeu este bogat în principii generale întru formarea caracterului și a unor corecte obiceiuri de trai”. „Dacă ați fi cercetat Biblia cu dorința ca să ajungeți la idealul biblic și la desăvîrșirea creștină, atunci nu ați mai fi avut nevoie de Mărturie...”. „Mărturiile scrise nu sînt date să ne aducă o nouă lumină, ci să imprime viu în inimă adevărurile deja descoperite în Cuvîntul inspirat...”. „Mărturiile nu sînt date ca să micșoreze, ci ca să înalțe Cuvîntul lui Dumnezeu, să atragă mințile spre el, pentru ca măreția simplitate

a Adevărului să poată mișca pe toți”.

„Biblia conține toate principiile pe care oamenii trebuie să le înțeleagă, pentru a fi pregătiți atît pentru viața aceasta, cît și pentru cea viitoare... Măreția temelor ei, simplitatea demnă a exprimărilor ei, frumusețea tablourilor ei, însufletește și înalță gîndurile, cum nimic altceva nu ar putea face aceasta”.

O LUMINĂ COMPLETĂ

Ușor de înțeles că o persoană asemenea soriei E. G. White, fără cultură, nu ar fi putut produce un așa de minunat și bogat material educativ, fără o inspirație de sus. Scrierile sale alcătuiesc 65 de volume și 29.084 pagini. Iată cîteva aprecieri cu privire la activitatea și scrierile sale: „Nici un învățător creștin din generația aceasta, nici un reformator religios din vreun secol trecut, n-a pus o mai mare valoare pe Biblie, ca dînsa. În toate scrierile ei, Biblia este prezentată ca fiind cartea cărților, călăuză supremă și cu totul suficientă pentru toată familia omenească. Nici o urmă de înaltă critică, nici un cuget nou sau sceptic, nici o filozofie distrugătoare, nu poate fi găsită în vreuna din scrierile ei”. „Tema practică, pe care o găsim în toate scrierile d-nei White este ca Hristos să locuiască în lăuntrul nostru ca Mintuitor”. Avînd natură omenească și putînd greși, ea mărturisise deseori propria ei nevoie după harul iertător și după puterea păzitoare, dar unealta se supuse pe sine însuși la slujire. N-a fost nimic în viața ei care să fi fost exagerat sau nenatural, deși lucrarea darului ca atare, cît și a roadelor ei vorbeau necontenit despre lucruri supranaturale. Nu exista nici o înălțare de sine, nici o asumare de conducere în sinul mișcării, ci o transmitere credincioasă a solilor prin care Domnul a trimis sfaturi și lu-

mină”. „Roadele lor (ale acestor scrieri) dovedesc că sursa din care provin este contrarie răului. Ele tind la moralitatea cea mai curată. Ele denunță orice viciu și încurajează la practicarea oricărui virtuți. Ele semnaleză primejdiile pe care le avem de înțîmpinat către cetatea cea sfîntă... Ele ne-au îndemnat fără încetare la consacrare tot mai deplină pe altarul Domnului, la eforturi tot mai zelozse în ceea ce privește curăția inimii, la o sîrguință tot mai mare pentru cauza și serviciul Maestrului. Ele ne conduc spre Hristos, pe care ni-l prezintă potrivit bibliei ca singura speranță și Unicul Mintuitor al lumii. Ele ne prezintă în imagini vii viața Sa sfîntă și dumnezeescul Său exemplu... Ele ne conduc la Biblie, ca fiind Cuvîntul inspirat și de neschimbat al lui Dumnezeu. Ele ne îndeamnă să facem din Biblie ghidul părerilor noastre, regula credinței și a purtării noastre. Și cu o mare putere de convingere ele ne invită călduros să studiem cu atenție paginile Bibliei și să ne familiarizăm cu învățăturile sale. Ele au adus multor imimi îmbărbătare și mîngăiere; au întărit pe cei slabi, au încurajat pe cei oboșiți, au reînsuflețit pe cei fără nădejde. Au făcut rînduială în locul dezordinei, au îndreptat căile strîmbe, și au răspîndit lumină acolo unde nu era decît întunec”.

Din scrierile soriei E. G. White izvorăște un adevărat potop de lumină necesară credinciosului adventist pentru orice nevoie ce-l confruntă în viață, indiferent de situația și vîrsta sa. Se găsește aici sfaturi pentru o bună dezvoltare a corpului, a minții și a spiritului; pentru păstrarea sănătății; sfaturi cu privire la raporturile ce trebuie să reglementeze viața bisericii cum și binecuvîntarea ce decurge din munca cinstită.

Prel. I. IORGA

Pentru salvarea vieții

Dintre toate bunurile omenirii, cel mai prețuit este viața. Nu există nici o monedă, nici o valoare, care să se compare cu valoarea vieții. Adevărul acestei afirmații este confirmat cu prisosință prin faptul că toate ființele care doresc cu înfocare să trăiască, depun eforturi stăruitoare și se străduiesc din toate puterile pentru realizarea acestui țel.

Și oamenii, în marea lor majoritate, iubesc cu adevărat viața și urăsc moartea. Ei urăsc și cauzele care duc la moarte, care tind să rupă firul scurtei vieți pămîntești. Una dintre aceste cauze este războiul. Marea majoritate a omenirii înțelegînd zădărnicia și nefolosul războaielor, precum și dezastrele aduse de război, doresc din toată inima pacea și armonia, pentru salvarea vieții.

Reprezenții de seamă ai omenirii, oameni luminați, cu pregătire și cultură necontestată, au dat un caracter organizat eforturilor pentru apărarea păcii constituind pentru aceasta un sfat cu numele de Consiliul Mondial al Păcii.

Din timp în timp acest Consiliu se întrunește și dă recomandări și directive în vederea străduințelor ce trebuie depuse pentru înlăturarea cauzelor ce primejduiesc pacea, care amenință viața.

O astfel de consfătuire, sau congres, a avut loc anul acesta la Stockholm în Suedia, între 16—22 iulie. Punctele de seamă pe agenda Congresului sus amintit, au fost: promovarea ideilor coexistenței pașnice, a dezarmării și colaborării internaționale.

Au participat la acel congres delegați reprezentînd 78 de popoare de pe întregul glob pămîntesc. Și-au spus cuvîntul, cu acea ocazie, reprezentanți ai celor mai diverse categorii și opinii sociale, credințe religioase, intelectuali, savanți, muncitori etc. Pe deasupra tuturor deosebirilor de vederi, a dominat puternic voința de a fi salvată pacea, de a se porni la dezarmare, și la interzicerea experimentării, fabricării și folosirii armelor atomice, — problema cea mai urgentă a zilelor noastre.

La acel congres era așteptat cu mult interes însuși președintele Consiliului Mondial al Păcii, Frédéric Joliot Curie. La 14 iulie însă, s-a aflat că dînsul nu va participa la Congres, fiind grav bolnav, boală care l-a și răpus, o lună mai tîrziu. Totuși discursul pe care ar fi urmat să-l rostească acolo, și-l pregătise din vreme, și a fost citit la Congres de un colaborator și prieten al său cu numele Biquard. Între altele, în acel mesaj se zicea așa: „Sîntem împotriva folosirii forței, pentru reglementarea conflictelor internaționale... Consiliul afirmă că menținerea și construirea păcii nu pot fi făcute fără cooperarea internațională bazată pe egalitatea în drepturi a tuturor națiunilor. Ororile războiului și îndeosebi bombardarea atomică a celor două orașe japoneze (Hiroșima și Nagasaky), a făcut să se nască în inimile tuturor oamenilor dorința legitimă de a se pune capăt cursei înarmărilor și exploziilor nucleare experimentale care constituiesc cea mai grozavă violare a drepturilor ginților“.

Reprezenții religiilor, de asemenea, au întocmit un apel cu următorul cuprins:

„Noi, reprezentanții religiilor din diferite țări ale Răsăritului și Apusului, cu credințe diferite, venind la Congresul pentru pace de la Stockholm, facem o chemare fierbinte către toți credincioșii din lume, în numele credințelor noastre, atît de scumpe inimilor noastre, de a protesta împotriva armelor nucleare și în primul rînd împotriva experiențelor nucleare, de a cere de la guvernele noastre negocieri pacifice în toate diferendele (sau neînțelegerile) internaționale, și de a înceta cursa înarmărilor care duce la un nou război“.

Evenimentele acestea arată că primejdia unui război este foarte mare și tocmai de aceea, este necesar ca el să fie cu atît mai dezaprobat și mai veștejit de toți oamenii.

Împreună cu eforturile depuse ca cetățeni, credincioșii înțeleg că este necesar a se înălța rugăciuni către Bunul Dumnezeu, ca El să trimită îngerii Săi spre a ține vînturile războiului, ca pacea să se înfăptuiască, și pentru ca astfel viața să fie salvată.

DESPRE EVANGHELISTUL LUCA

Primele patru versete ale cărții lui Luca, constituie introducerea sau prologul. Cartea a fost adresată lui Teofil, așa cum de fapt a fost adresată și cartea Faptelor Apostolilor, amândouă fiind opera aceluiaș autor. Unii cred despre Cartea Faptelor Apostolilor, că a fost scrisă cu intenția de a fi o continuare a Evangheliei, avînd această introducere pentru amîndouă. Acestea ne dau originea și istoria de la început a Creștinismului.

Teofil, însemnează „prieten al lui Dumnezeu”, — iubitul lui Dumnezeu — și este evident că el a fost de asemenea un bun și apropiat prieten al lui Luca. Nu se cunoaște nimic mai mult despre Teofil, dar cu siguranță, că el a fost un bărbat distins. Fără îndoială însă, că Teofil a fost dintre neamuri, întrucît cartea a fost scrisă de cineva care nu era familiarizat cu obiceiurile Evreilor și nici nu avea cunoștințe amănunțite despre Palestina.

Faptul că Luca este autorul Evangheliei și a cărții Faptelor Apostolilor, este susținut nu numai de dovezile interne ale cărților, ci de asemenea de mărturiile unanime ale scrîtorilor creștini din primele veacuri. De fapt, aceasta a fost acceptată de biserică în toate veacurile. Clement, cunoscutul urmaș al lui Pavel, care conducea Biserica din Roma; Irineu scriînd din Galia, Tertulian din Africa de Nord și Eusebiu, primul istorician al Bisericii, toți mărturisesc că Luca a fost autorul celei de a treia Evanghelii. El a fost dintre Neamuri, în mod evident și probabil de origine greacă, așa cum de fapt a fost și Teofil, prietenul său. Astfel, bărbatul care a scris o cincime din Noul Testament, nu a fost un membru al rasei Ebraice.

Numele lui Luca este menționat numai de Pavel, în trei locuri din epistolele sale. În Filimon vers. 24, Pavel numește pe Luca unul din „conlucrătorii” lui, și în timpul celei de a doua întemnițări a lui, Pavel scria: „Numai Luca este cu mine”. 2 Tim. 4,11. A treia referire este în Coloseni 4,14, unde Pavel numește pe Luca „doctorul prea iubit”. Se poate că Pavel a încurajat pe Luca să

serie cele două cărți ale sale. Biserica se dezvolta cu repeziciune. Era nevoie urgentă de o istorie autentică a principiilor de bază a Creștinismului așa cum au fost ele propovăduite și învățate de Domnul Hristos și apostolii Săi, ca și a dezvoltării și înaintării soliei Evangheliei în îndeplinirea marelui însărcinării primite. În repetarea orală a învățăturilor și experiențelor Domnului Hristos și a apostolilor, exista primejdia cea mare ca faptele reale să fie amestecate cu tradiția și astfel solia Evangheliei să fie compromisă. Cine era cel mai bine calificat a scrie această istorie pentru generațiile viitoare, dacă nu Luca, întrucât convertiții la Creștinism erau în mod predominant dintre neamuri și tot astfel urma să fie și în viitor. Situația, cerea o prezentare liberă de prejudecățile iudaice.

Prologul indică faptul că sursa de informații a lui Luca, includea pe „mulți” care au fost martori, au văzut cu ochii lor, și „slujitori ai cuvintului”, care au expus într-o formă cronologică viața și învățăturile Domnului Hristos a cărei în formă orală cit și scrisă, dar este evident că acest profund cercetător, s-a folosit și de alte surse.

Este de asemenea evident că „Faptele Apostolilor”, a fost scrisă în decursul întemnițării lui Pavel la Roma. Se pare că Luca s-a unit cu Pavel la Troa și ei au fost tovarăși de lucru peste doisprezece ani. Aceasta, fără îndoială îndreptățește influența lui Pavel asupra scrierilor lui Luca. Irineus, declară că „Luca, urmașul lui Pavel, a pus în carte, Evanghelia predicată de acesta”. Dacă aceste concluzii sînt adevărate, data cărții lui Luca trebuie să fie undeva între anii 59—63 d. D. Hr.

Renan, declară că această primă operă ieșită din pana lui Luca este „cea mai frumoasă carte din lume”. Farmecul său literar, ne arată că Luca era un autor de un neobișnuit talent și cultură, un învățat, un savant cu mari posibilități. El era un „maestru” al limbii grecești, un observator atent, un grijuliu cercetător, un istorician demn de încredere, exact, un Doctor iscusit și un scriitor agreabil. El a fost numit „primul in-nolog creștin”; datorită însemnărilor sale cu privire la cîntările de laudă ale Mariei, Zaharia și Simeon, după care s-au creat „Magnifica-Benedictus și Nunc Dimittis” sau „Cîntarea lui Simeon”.

Introducerea ne prezintă un scriitor de o aleasă educație și capacitate literară. Un cercetător al vieții lui Luca scrie despre el: „Acest Doctor învățat, acest erudit, acest convertit dintre neamuri, acest devotat prieten al lui Pavel, a studiat viața Domnului Hristos cu un intelect pregătut, cu o metodă istorică de cercetare, cu grija unui doctor în punerea unui diagnostic, cu un farmec propriu stilului său, cu condescendență și credincioșie față de Isus Hristos ca Domn și Mintuitor”.

Fiecare afirmație a lui Luca, a fost confirmată prin descoperirea papirusurilor și inscripțiilor.

Eusebiu declară: „Luca, era originar din Antiohia, și după ocupație, era un Doctor”, care a

practicat de asemenea și „arta de a vindeca sufletele”. Exista o școală de medicină lingă Antiohia, și în legătură cu ea era unul din nenumăratele temple ale lui Esculap, zeul grec al medicinei.

Știința medicinei, a început cu Grecii și în mod practic, la început toți Doctorii erau de origine greacă. Scrierile lui Luca, abundă de termeni medicali, pe care nu-i poate întrebuița decît numai un Doctor. El întrebuițează mulți termeni folosiți în mod obișnuit în școlile medicale grecești și de doctori renumiți ca: Galen, Hippocrates, Dioscorides, Aretaeus și alții. Un număr de astfel de termeni sînt întrebuițați de Luca în descrierea minunilor de vindecare ale Domnului Hristos și ale apostolilor și în mod deosebit agonia Domnului Isus în grădina Ghetsemani și pe cruce.

Scopul principal al cărții este prezentat în prolog: „ca să poți cunoaște astfel temeinicia învățăturilor, pe care le-ai primit prin viu grai. Luca arată că Isus Hristos nu a fost numai Fiul lui Dumnezeu, ci de asemenea și Fiul al Omului. El întrebuițează adeseori acești termeni. El descrie pe Isus ca Mintuitor al oamenilor și Mare Medic atât al corpului cît și al sufletului omenesc. Cartea, sublinează originea după trup a Domnului Isus Hristos, mergînd pe urmele genealogiei Sale înapoi, pînă la Adam, părintele întregii rase umane și nu numai a Evreilor. Hristos a venit în lume ca al doilea om, sau al doilea Adam; și ca Emanuel, Dumnezeu-om, El a devenit rudă, sau frate mai mare al tuturor celor ce sînt născuți în familia Sa.

Luca e singurul care ne spune despre nașterea și copilăria lui Ioan Botezătorul, de întîlnirea Mariei cu Elisabeta, despre cîntecul ingerilor pe deasupra dealurilor Betleemului, circumciderea lui Isus și despre aducerea Lui la Templu, despre dezvoltarea Lui fizică și intelectuală, creșterea Sa în har înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, vizita Sa la Ierusalim și experiența din Templu la vîrsta de doisprezece ani. Ultimul eveniment, nu este decît de a sparge tăcerea celor treizeci de ani ai copilăriei, tîneriei și începutul maturității Domnului Hristos, timp în care se pregătea pentru misiunea Sa mesianică. Luca ne dă un tablou complet al existenței lui Isus mai înainte de întruparea Sa, cînd El a devenit „Dumnezeu... manifestat în trup”.

În această Evanghelie descriptivă, Domnul Isus a venit pe pămînt în urările corului îngeresc, și se înalță la cer binecuvîntînd pe ucenicii Săi. Prima întîlnire cu El este în umilul staul al Betleemului, iar ultima scenă este deasupra muntelui Măslinilor, în timp ce El dispăre într-un nor de îngeri cu mîinile străpunse de cuie întinse spre a binecuvînta pe cei rămași jos. Mai înainte de a se înălța, Domnul Isus Hristos a dat urmașilor Săi marea însărcinare cu promisiunea că Duhul Sfînt, reprezentantul Său, le va da puterea necesară pentru a o aduce la îndeplinire.

Luca scoate în evidență dragostea și simpatia lui Isus pentru toți oamenii, și refuză, să recunoască orice privilegiu special al rasei sau moș-

tenirii strămoșești. El singur raportează parabola Samariteanului milos, care condamnă prejudecățile rasiale și atitudinea de îndreptățire de sine care a dăunat lucrării Bisericii în toate veacurile. Isus declară că cei „săraci, ciungi, orbi și schiopi”, vor fi oaspeți la marele ospăț al Evangheliei. Luca ne raportează despre convertirea celor doi vameși. Matei și Zahau, cum și a Mariei Magdalena, și a tilharului muribund.

Scritorul celei de a treia Evanghelie, dă cele mai detaliate amănunte ale învățăturilor și lucrărilor Domnului Isus, multe din ele fiind raportate numai de el, și fără de care raportul Evangheliei ar fi incomplet. Se socotește că Luca menționează cel puțin o sută de minuni, parabole, și întâmplări care nu sînt raportate de ceilalți scriitori ai Evangheliei. Printre acestea se află: trimiterea celor șaptezeci de ucenici. Isus plîngînd pentru Ierusalim, sudoarea de singe din

grădina Ghetsemani, judecata înaintea lui Irod, cuvîntul Domnului Isus față de femeile ce plîngeau pe cînd El era dus spre locul de crucificare, rugăciunea Sa pentru cei ce-L pironneau pe cruce, convertirea tilharului pocăit și călătoria spre Emaus și dimineța învierii.

Luca scoate de asemenea în evidență viața de rugăciune a Domnului Hristos și arată care este locul rugăciunii și al adorării în religia creștină. El ne spune despre Domnul Isus că rugîndu-Se în șase diferite ocaziuni, care nu sînt înregistrate și de celelalte Evanghelii. Necesitatea stăruirii în rugăciune, este prezentată în parabola văduvei și a judecătorului nedrept, a omului care a împrumutat la miezul nopții piine de la vecinul său. Cartea lui Luca conține vești bune despre milă și iertare, har și compătimire, aduce vești bune și bucurie pentru credincioși.

ÎNVIEREA CORPORALĂ A LUI HRISTOS

Advențiștii de ziua șaptea cred în învierea corporală a Mîntuitorului Isus Hristos, dintre morți, tot așa după cum cred și în moartea Sa ispășitoare de pe Golgota. Aceasta este o doctrină cardinală în credința creștină pentru că creștinismul stă pe indisputabilul fapt că Hristos a înviat dintre morți. „Și dacă n-a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zadarnică și zadarnică este și credința voastră”. 1 Cor. 15, 14.

Învierea lui Hristos nu trebuie înțeleasă numai într-un sens spiritual. El, într-un chip real a înviat dintre morți. Cel care a ieșit din mormînt era același Isus care a trăit aici pe pămînt, în trup. El a ieșit într-un corp proslăvit, dar era un corp adevărat, tot așa de adevărat, încît femeile care s-au dus la mormînt și ucenicii cu care a vorbit, L-au văzut. Cîm în Sf. Evanghelie: „Cei unsprezece ucenici s-au dus în Galileia, în muntele unde le poruncise Isus să meargă. Cînd L-au văzut ei, I S-au închinat, dar unii s-au îndoit”. (Mat. 28, 16. 17). „Isus, după ce a înviat în dimineața zilei întii a săptămîinii, S-a arătat mai întii Mariei Magdale-

na. După aceea S-a arătat într-alt chip la doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la țară”. Marcu 16, 9. 12. Cei doi ucenici care mergeau pe drumul spre Emaus, au vorbit cu El: „El le-a zis: „Ce vorbe sînt acestea pe care le schimbați între voi pe drum? Și ei s-au oprit uitîndu-se triști. Și unul dintre ei, numit Cleopa, i-a zis: „Tu ești singurul străin aici în Ierusalim, de nu ști ce s-a împlinit al zilele acestea?” „Ce?” — le-a zis El”. Luca 24, 17-19. El Insuși a spus ucenicilor Săi: „Uitați-vă la mîinile și picioarele Mele, Eu sînt; pipăiți-Mă și vedeți, un duh n-are nici carne, nici oase, cum vedeți că am Eu”. Și după ce a zis aceste vorbe, le-a arătat mîinile și picioarele Sale. Fiîndcă ei, de bucurie, nu credeau și se mirau, El le-a zis: „Aveți aici ceva de mîncare? I-au dat o bucată de pește fript și un fagur de miere. El le-a luat și a mîncat înaintea lor” v. 39-43.

Toma avea motive să creadă că El era Acelaș Isus, pentru că fusese invitat: „Adu-ți degetul încoace și uită-te la mîinile Mele; și adu-ți mina și pune-o în coasta Mea; și nu fi necredincios, ci

credincios”. Ioan 20, 27. Da, era Insuși Mîntuitorul. El nu era un spirit, nici un duh. El era într-adevăr, divinul Fiu al lui Dumnezeu, care ieșise din mormînt.

Învierea lui Isus, Domnul nostru, era o parte vitală din solia Bisericii primare. Cînd predicau apostolii, ei predicau pe Hristos — Mesia care înviase din morți. În privința aceasta cîm: „Pe cînd vorbeau Petru și Ioan norodului au venit la ei pe neașteptate proeșii, căpitanul templului și saducheii, foarte necăjiți că învățau pe norod și vesteau în Isus învierea din morți”. „Apostolii mărturiseau cu multă putere despre învierea Domnului Isus. Și un mare har era peste toți”. „Alții cînd l-au auzit că vestește pe Isus și învierea...” Fapte, 4, 2. 33; 17, 18.

Învierea lui Isus Hristos este de o importanță vitală, în marele plan de mîntuire al lui Dumnezeu. Chiar și moartea lui Isus, deși sublimă în sine, nu ar fi folosit dacă nu ar fi fost și învierea Lui dintre morți. Marele apostol al neamurilor explică aceasta în mărturia sa puternică despre Hristos Cel viu. În acel minunat capitol despre înviere,

în solia sa către Biserica din Corint, putem vedea locul vital pe care această tranzacție îl are în planul lui Dumnezeu. Notați care ar fi starea, dacă Hristos nu ar fi înviat din morți.

1. Predicarea Evangheliei nu ar fi fost de nici un folos : „Și dacă n-a înviat Hristos, atunci propovăduirea noastră este zadarnică“. 1 Cor. 15, 14.

2. Nu ar fi fost iertare pentru păcat : „Și dacă n-a înviat Hristos... voi siniteți încă în păcatele voastre v. 17.

3. Nu ar mai avea nici un rost credința în Isus : „Și dacă n-a înviat Hristos credința voastră este zadarnică“ v. 17.

4. Nu ar mai avea loc învierea generală din moarte : „Iar dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți — cum zic unii dintre voi că nu este o înviere a morților?“ v. 12.

5. Dincolo de mormint nu ar mai fi nici o speranță : „Și, prin urmare, și cei ce au adormit în Hristos sint pierduți“ v. 18.

Aceasta este o solie mare, pentru că prin puterea învierii Lui, noi trăim viața creștină, și viața Sa este trăită în viața credinciosului.

Cei care sint îngropați împreună cu Hristos prin botez, sint reprezentați ca înviind cu El, în învierea Sa. În adevăr, dacă ne-am făcut una cu El printr-o moarte asemănătoare cu a Lui, vom fi una cu El și printr-o înviere asemănătoare cu a Lui“.

„Acum, dacă am murit împreună cu Hristos, credem că vom și trăi împreună cu El“. Rom. 6, 5-8. „Fiind îngropați împreună cu El, prin botez, și înviați în El și împreună cu El, prin credința în puterea lui Dumnezeu care L-a înviat din morți“. Col. 2, 12.

Ca rezultat al acestei uniri cu Hristos, celui credincios îi este dăruită o nouă viață : „Noi, deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentru ca după cum Hristos a înviat din morți, prin slava Tatălui Său, tot așa și noi să trăim o viață nouă“. Rom. 6, 4. „Purtăm totdeauna cu noi în trupul nostru, omorirea Domnului Isus, pentru ca și viața lui Isus să se arate în trupul nostru“. 2 Cor. 4, 10. „Și v-ați îmbrăcat cu omul cel nou care se înnoiește spre

cunoștință după chipul Celui ce l-a făcut“. Col. 3, 10.

În felul acesta, puterea învierii lui Hristos este oferită omului : „Și care este față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui, pe care a desfășurat-o în Hristos, prin faptul că L-a înviat din morți“. Efes. 1, 19. 20. „Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părtășia suferințelor Lui și să mă fac asemenea cu moartea Lui“. Filip 3, 10.

Altădată, noi eram morți în păcate ; acum sintem vii în Hristos. „Am fost răstigniți împreună cu Hristos ; și acum Hristos trăiește în noi“ (Gal. 2, 20). Experiența noastră personală în această trezire a sufletului, această lucrare de liberare, a Duhului de viață, este mărturia lăuntrică și supremă dovadă a realității învierii.

Și mai mult decât tot, învierea Mintuitorului nostru este asigurarea că și noi, de asemenea vom învia la a doua Sa venire : „Dar acum, Hristos a înviat din morți, pîrga celor adormiți. Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om va veni și învierea morților. Și, după cum toți mor în Adam, tot așa, toți vor învia în Hristos ; dar fiecare la rîndul cetei lui. Hristos este cel dintîi rod ; apoi, 'a venirea Lui, cei ce sint ai lui Hristos“. 1 Cor. 15, 20-23.

TEMEIUL ÎNVIERII LUI HRISTOS

Primiei Bisericii i s-au dat multe dovezi ale acestui eveniment uimitor. Au fost cel puțin zece arătări ale lui Isus după învierea Sa.

1. Mariei Magdalena : „După ce a zis aceste vorbe, ea s-a întors și a văzut pe Isus stînd acolo în picioare ; dar nu știa că este Isus. „Femeie“, i-a zis Isus, „de ce plîngi ? / Pe cine cauți ?“ Ea a crezut că este grădinarul și i-a zis : „Domnule dacă L-ai luat, spune-mi unde L-ai pus, și mă voi duce să-L iau. Isus i-a zis : Marie ! Ea s-a întors și i-a zis în ebraiește : 'Rabuni !' adică : 'Învățătorule !' — Nu mă ținea, i-a zis Isus, căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu, ci du-te la frații Mei și spune-le că Mă voi sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeu Meu

și la Dumnezeu vostru“. Ioan 20, 14—27.

2. Femeilor care alergau să dea de veste că Hristos înviase :

„Ele au plecat repede de la mormint, cu frică și cu mare bucurie, și au alergat să dea de veste ucenicilor Lui. Dar, iată, că le-a întîmpinat Isus și le-a zis : Bucurați-vă ! Ele s-au apropiat să-i cuprindă picioarele și I S-au închinat“. Mat. 28, 8, 9.

3. Lui Petru : „S-au sculat chiar în ceasul acela, s-au întors la Ierusalim și au găsit pe cei unsprezece, și pe cei ce erau cu ei, adunați la un loc, și zicînd : 'A înviat Domnul cu adevărat, și S-a arătat lui Simon'“. Luca 24, 33.34.

4. Celor doi ucenici pe drumul către Emaus : „După aceea, S-a arătat, într-alt chip la doi dintre ei, pe drum, cînd se duceau la țară“. Marcu 16, 12. „Pe cînd vorbeau împreună ei, și se întrebau, Isus S-a apropiat și mergea pe drum împreună cu ei... Atunci li s-au deschis ochii și L-au cunoscut ; dar El S-a făcut nevăzut dinaintea lor“. Luca 24, 15. 31.

5. Ucenicilor adunați în seara zilei învierii Lui : „Pe cînd vorbeau ei astfel, Insuși Isus a stătut în mijlocul lor și le-a zis : 'Pace vouă !' „Luca 24, 36. „Însfîrșit, S-a arătat celor unsprezece, cînd ședeau la masă ; și i-a muștră pentru necredința și impietirea inimii lor, pentru că nu crezuseră pe cei ce-L văzuseră înviat“. Marcu 16, 14.

6. Din nou, ucenicilor adunați după o săptămînă : „După opt zile, ucenicii lui Isus erau iarăși în casă ; și era și Toma împreună cu ei. Pe cînd erau ușile încuiate, a venit Isus, a stătut în mijloc și le-a zis : 'Pace vouă !' „Ioan 20, 26.

7. Ucenicilor la malul mării Galileii : „După aceea, Isus S-a mai arătat ucenicilor Săi la Marea Tiberiadei. Iată cum S-a arătat :... Atunci, ucenicul pe care-l iubea Isus, a zis lui Petru : Este Domnul ! Cînd a auzit Simon Petru că este Domnul, și-a pus haina pe el și s-a încins, căci era dezbrăcat, și s-a aruncat în mare“. Ioan 21, 1, 7.

8. Celor unsprezece pe un munte din Galileia, fiind de față și cinci sute de alte persoane.

Cei unsprezece ucenici s-au dus în Galileia, în muntele unde le poruncise Isus să meargă". Mat. 28, 16. „După aceea s-a arătat la peste cinci sute de frații deodată, dintre care cei mai mulți sînt încă în viață, iar unii au adormit". 1 Cor. 15, 6.

9. Lui Iacob : „În urmă S-a arătat lui Iacob". 1 Cor. 15,7.

10. Celor unsprezece ucenici, cu ocazia înălțării : „El i-a dus afară pînă spre Betania. Și-a ridicat mîinile și i-a binecuvîntat, S-a despărțit de ei și a fost înălțat la cer". Luca 24, 50. 51. „După ce a spus aceste lucruri, pe cînd se uitau ei la El, S-a înălțat la cer și un nor L-a ascuns din ochii lor". Fapte 1,9.

În legătură cu punctul 8, se spune că puterea acestei mărturii, constă în faptul că majoritatea martorilor erau încă în viață, la data cînd Pavel scria această epistolă, cam la 25 de ani după învierea lui Hristos.

Pe lângă mărturia apostolilor și a femeilor, mai avem și o mărturie a marelui Sinedriu al iudeilor : „Au intrat în cetate unii dintre străjeri și au dat de veste

preoșii r celor mai de seamă, despre toate cele întîmplate. Aceștia s-au adunat împreună cu bătrînii, au ținut sfat, au dat ostașilor mulți bani și le-au zis : „Spuneți așa : Ucenicii Lui au venit noaptea, pe cînd dormeam noi și L-au jurat". Mat. 28, 11-13.

De asemenea, și mărturia unei autorități romane, conform cu scrierilor primei Biserici. Pilat a cunoscut faptele și le-a raportat împăratului, prin rapoartele sale regulate. Eusebiu, (în sec. IV) istoric și scriitor bisericesc, zice :

„Cînd învierea și înălțarea minunată a Mintuitorului nostru s-a răspîndit pretutindeni, în conformitate cu un obicei vechi, care stăpînea printre conducătorii provinciilor, de a raporta împăratului întîmplările noi din mijlocul lor, pentru ca nimic să nu-i scape, Pilat din Pont a informat pe Tiberiu de veștile care se răspîndiseră prin toată Palestina, cu privire la învierea Mintuitorului nostru, Isus Hristos, dintre morți. El a dat de asemenea un raport de minunile despre care auzise că le-a făcut, și cum după moartea Sa înviase dintre morți,

și era crezut de mulți că este un zeu".

Populația trebuie să fi avut cunoștință de eveniment, pentru că cu ocazia învierii, a avut loc un cutremur de pămînt și mulți sfinți au înviat. Aceștia, erau antitipul, în parte cel puțin, al snopului de legănat, ce era oferit în zilele din vechime. Raportul spune : „Mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților care muriseră, au înviat. Ei au ieșit din morminte, după învierea Lui, au intrat în sfînta cetate și s-au arătat multora". Mat. 27, 52, 53.

„Atunci cînd Hristos a înviat, El a adus din mormînt o mulțime de captivi. Cutremurul de la moartea Lui, deschisese mormintele lor, și cînd El a înviat, ei au venit afară cu El... ei urma să fie martori pentru Acela care-i înviase din morți. Aceștia au mers în cetate și s-au arătat la mulți, spunînd : 'Hristos a înviat dintre morți și noi am înviat împreună cu El. În felul acesta a fost imortalizat adevărul sfînt al învierii".

C. Adv.

DESPRE BOTEZ

Rânduiala botezului face parte componentă din principiile de bază ale Bisericii creștine, așa cum a fost ea întemeiată de Domnul Isus Hristos. Lucrul acesta l-a declarat și Apostolul Pavel, mai târziu, cu toată autoritatea sa recunoscută, în epistola adresată credincioșilor proveniți dintre iudei. (Ebrei 6, 1,2).

DEFINIȚIA BOTEZULUI

C a însemnătate etimologică, sensul figurat al cuvântului vine de la grecescul BAPTIZEIN-BAPTAIN, și de la cuvântul TABAL din limba ebraică, cuvânt care înseamnă „a cufunda”. Părinții greci au folosit deseori cuvântul baptizein pentru a cufunda, a se îneca într-un somn, în griji; se mai folosea, tot în sens figurat, și anume când era vorba de „botezul singelui” sau „botezul focului”, în lupte, în bătălii. Cuvântul mai era folosit și privitor la oamenii care erau îngropați în datorii. De aceea „botez” (BAPTISMA-BAPTISMOS) înseamnă tocmai și în mod literal *cufundare*.

„Homer, scriind cu opt sute de ani înainte de Domnul Hristos, ne spune cum fierarii *au cufundat* (bapta) în apă fierul înroșit la foc pentru a-l căli. Herodot, trăind aproape cu cinci secole înainte de Domnul Hristos ne spune că boiangiul *a cufundat* (bapta) țesăturile în boială pentru a le colora și că olarii au avut obiceiul să *cufunde* (bapta) vase de pământ într-un preparat lichid pentru ca să le facă să strălucească”.

Gîndindu-se la cufundarea corpului întreg sub apă, scriitorii Noului Testament au crezut de cuviință că acesta este cuvântul cel mai potrivit de exprimare a lucrării spirituale simbolizată prin botez. Acesta este și motivul pentru care botezul biblic cere cufundarea întregului corp și nicidecum numai o simplă stropire, după cum se obișnuiește la alte confesiuni, deși Sfintele Scripturi nu recunosc decît un singur botez (Efes. 4, 5) administrat numai într-o singură formă, prin cufundare. (Matei 3,6,16;etc.).

INSEMNĂTATEA SPIRITUALĂ A BOTEZULUI

Botezul este semnul exterior de intrare în Impărăția spirituală a lui Hristos. El a făcut din aceasta o condiție pozitivă, pe care trebuie s-o îndeplinească toți cei care doresc să fie recunoscuți ca stînd sub autoritatea Tatălui, a Fiului și a Duhului Sfînt. Înainte ca să poată găsi un cămin în Comunitate, înainte ca să poată trece pragul Impărăției spirituale, omul trebuie să primească emblema numelui divin „Domnul, Neprihănirea noastră” (Ier. 23,6). Actul fizic nu este decît o imagine a unui act spiritual sau al unei schimbări care a avut deja loc.

„Botezul este o foarte solemnă renunțare la lume. Cei ce sînt botezați în numele întreit al Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfînt, chiar la intrarea lor în viața creștină declară în mod public că ei au părăsit slujirea păcatului și au devenit membri ai familiei cerești”.

Botezul este un simbol al primului adevăr mare intrat în Creștinism și al efectului dublu pe care-l exercită asupra credinciosului:

a) Cel convertit vede prin botez că moartea, înmormîntarea și învierea lui Hristos, prin care trece în mod simbolic, sînt mijloacele care-i dau lui putința să treacă dintr-o viață de păcate într-una de dreptate. (Rom. 6, 3-7). Natura purificatoare a acestui act de cufundare îi aduce aminte de spălarea spirituală a mînjirii sufletești prin sîngele vărsat de Domnul Hristos pe crucea Golgotei.

d) Ca să-și poată da seama că el nu mai este omul care a fost altă dată, ci este într-adevăr o făptură nouă în Isus Hristos, *el ajunge să vadă în acest act moartea sa proprie și învierea sa pentru a trăi o viață nouă în virtutea aceleiași puteri care a înviat pe Hristos.* (Col. 2,12).

Apostolul Pavel precizează că în Hristos, prin crucificarea Sa (Rom. 6, 3-8) așa după cum n-a rămas în El nici o suflare de viață, tot așa cei care primesc mărturisirea de credință în El, trebuie să fie în așa măsură despărțiți de păcate încît să nu mai aibă nici o legătură, cu el, nici o influență, să nu mai exercite acesta asupra lui, așa cum un mort nu mai are nici o legătură cu suflarea sa de viață.

Cufundarea în apă reprezintă totdeauna o moarte și în consecință o înmormîntare, după cum ieșirea din apă poate reprezenta o înviere. Așa cum înmormîntarea este constatarea definitivă că moartea este o realitate și o ruptură definitivă între el și viața sa pămîntească, tot așa și botezarea credinciosului este o constatare publică a morții sale față de păcat (Gal. 2,20) încorporată în credința sa și ruptura definitivă și irevocabilă de obiceiurile sale egoiste și provocatoare față de Legea divină.

Botezul este singura poartă de intrare în Biserica lui Dumnezeu și simbolul unei învieri morale în viața prezentă și una corporală la a doua venire a Domnului Hristos pe norii Cerului.

Botezul este *simbolul schimbării celei mari și puternice* care poate și trebuie să aibă loc în

viața unui om convertit, deoarece se dezbracă de dreptatea sa urmînd să primească dreptatea lui Hristos (Gal, 3,27 ; 2 Cor. 5,21).

Botezul creștin este prezentat la originea lui ca un rezumat al principiilor fundamentale ale Creștinismului. Este un simbol al credinței sale puternice în Hristos Mîntuitorul și o pregătire în vederea biruinței finale asupra morții.

CONDIȚIUNI CA ACTUL BOTEZULUI SĂ FIE VALABIL

Deoarece botezul este numai un simbol exterior al intrării în familia lui Dumnezeu, se înțelege că nu conține în sine nici o putere dacă nu este precedat de actul pocăinței, de primirea lui Hristos în inimă, căci numai Harul Lui este acela care dă viața sufletului.

„Pocăința înseamnă o adîncă părere de rău de păcatele săvîșite și o continuă ferire de a le mai face... Atunci inima se supune influenței Duhului Sfînt, conștiința se deșteaptă și păcătosul începe să înțeleagă dreptat cerințele și sfîntenia Legii. Convingerea pune stăpînire pe minte și pe inimă... Botezul vine să spele inima (Fapte 22,16) odată cu mărturisirea și părăsirea păcatelor, să fie curățită deplin și Hristos s-o poată locui prin Duhul Sfînt.

Cînd Ioan Botezătorul își începuse activitatea sa în pustiu ludeii, prin solia: „Pocăiți-vă căci Împărăția Cerurilor este aproape“ (Mat. 3, 2) și cînd cetățeni de toate categoriile, din toate clasele și provinciile Palestinei, au venit la el (la Ioan), au fost botezați, *la cerere*, numai după ce și-au recunoscut păcatele mărturisindu-le (Mat. 3, 6) și primind instrucțiuni de ce urmează să facă ei la venirea „Celui ce vine după mine“, să poată primi și botezul Duhului Sfînt (Luca 3, 8—14 ; Fapt. Apost. 19, 1—6).

Motivul pentru care așa de mulți oameni veneau la Ioan să se boteze era și acela că mulți cercetători zeloși cunoșteau însemnătatea profeției lui Daniel cu cele șaptezeci de săptămîni, (vezi Dan. 9, 24—27) știau că

mai sînt doar cîțiva ani pînă la împlinirea ei și de aceea erau grăbiți în pregătirea lor de a primi pe Mesia cel mult așteptat și care era de mulți ani în mijlocul lor. (Ioan 1, 26).

În mijlocul celui mai vizibil succes, printre cei care au venit să ceară lui Ioan să fie botezat, a fost și Domnul Isus Hristos. Deși Ioan nu avea încă dovezi concrete despre dumnezeirea lui Isus, (Ioan 1,33) s-a opus cererii Sale, recunoscînd că „eu am trebuință să fie botezat de Tine și Tu vii la mine?“ (Mat. 3, 13-17).

Era necesar ca Domnul Hristos să fie botezat, nu ca o dovadă publică a mărturisirii vinovăției Sale, căci El a trăit fără păcat, ci pentru motivul că S-a identificat cu omul păcătos și deci trebuia să facă ce trebuie să facem noi acum. Actul acesta a fost însoțit de recunoașterea Fiului de către Tatăl Său, de revărsarea Duhului Sfînt, de asigurarea pentru Ioan că El este „Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii“ și de dovada irecuzabilă că botezul este actul public recunoscut de Tatăl și de Fiul Său ca făcînd parte din cerințele noii dispensațiuni.

În memorabila convorbire a Domnului Hristos cu Nicodem, problema botezului a fost pusă ca o condiție categorică tuturor acelor care vor să moștenească viața veșnică. Unii simțind că botezul n-are în sine nici o putere miraculoasă (dacă nu e precedat de pocăință și urmat de o viață nouă) nici nu sînt dispuși să-l accepte. Aceștia Isus le adresează aceleași cuvinte ca și lui Nicodim: „Adevărat, adevărat îți spun, că dacă nu se naște cineva din apă și din Duh, nu poate să intre în Împărăția Cerurilor“ (Ioan 3, 5).

Și ucenicii botezau sub supravegherea Maestrului lor (Ioan 3, 22,23 ; 4, 1,2). pe toți cei ce credeau în misiunea divină a Domnului Hristos, Ioan boteza în numele lui MESIA PROMISUL (Fapte 19,4) ; ucenicii în numele lui ISUS din NAZARET ; iar apostolii, după ce au primit MAREA MISIUNE (Mat. 28, 19 ; Marcu 16, 15—20) au botezat în numele TATĂLUI, al FIULUI și al DUHULUI SFINT. „De aci înainte credinciosul trebuie să-și

aducă aminte totdeauna, că el este dedicat lui Dumnezeu, lui Hristos și Duhului Sfînt... Faptul că ați fost botezați în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfînt, este o asigurare, că dacă veți cere ajutorul lor aceste Persoane vă vor ajuta în orice nevoie. Domnul va asculta și va răspunde la rugăciunile urmașilor Săi sinceri, care poartă jugul lui Hristos și învață în școala Lui blîndețea și smerenia Lui“.

Începînd cu Petru, după Rusalii (Fapte 2,38) Pavel, Barnaba, Sila, precum și toți ceilalți apostoli și prezbiteri (Fapte 8, 35—39 ; 9, 17,18 ; 10, 47, 48 ; 16, 14, 15 ; 16, 30—34 ; etc.) au administrat actul botezului în urma unei dovezi irecuzabile că cei ce l-au cerut au fost gata să împlinească toate prescripțiile unei adevărate pocăințe.

În iazurile din incinta și din preajma Ierusalimului, pe malurile largi ale Iordanului, în apele spumoase ale mării, în riurile și golfurile Macedoniei, Ahaiei și Greciei, pe malurile Mării Negre, la Malta, în împrejurimile Romei, în îndepărtata Spanie, pretutindeni apostolii au îngropat în apă pe omul cel vechi cu păcatele lui și au scos din apă pe omul cel nou — imagine simbolică a lui Isus Hristos — pe urmașul vrednic al lui Isus. Acest act solemn aducea cu sine părăsirea prescripțiilor moarte ale iudaismului, slujbele închinare idolilor, obiceiuri respingătoare și imorale, și în entuziasm de sărbătoare laudau pe Dumnezeu, predicau pe Isus Hristos și clădeau de zor clădirea spirituală a bisericii lui Hristos pe principii de înaltă morală creștină.

Aceasta demonstrează aspectul doctrinal, deoarece botezul n-a fost luat în sensul unei curățiri corporale (așa cum se proceda adesea în Vechiul Testament), ci toți cei ce doreau să fie botezați înțelegeau că este vorba de un simbol al curățirii de starea de păcat și o spălare prin sîngele lui Hristos și prin mijlocirea Harului lui Dumnezeu.

Iată de ce botezul trebuie să fie administrat numai atunci cînd omul este conștient de valoarea lui, îl cere, ia măsuri să părăsească viața de păcat și să asigure serioase că va fi credin-

cios legământului făcut cu Dumnezeu. De altfel înlocuirea botezului la vîrsta corespunzătoare, și în urma unei pregătiri temeinice, a fost făcută abia la începutul secolului III d. H. de Ciprian, episcop al Cartaginei, care stabili (cu de la sine putere și fără ordin divin. N.A.) obiceiul de a boteza pe copiii imediat după naștere. (Dicț. Istoric. Geog. Gh. Adam, pag. 1576).

PORUNCA PENTRU TOATE VEACURILE, PENTRU TOȚI URMAȘII LUI

Porunca dată de Domnul înainte de plecare Sa din această lume, și la întemeierea Bisericii Sale pe pămînt pentru recrutarea membrilor Împărăției Sale veșnice din Matei 28,19 și Marcu 16, 15—20 ne cuprinde și pe noi. Așa cum prima venire a Domnului Isus a fost precedată de o mișcare generală de pocăință, mărturisire a păcatelor

și așteptarea cea de veacuri a multora în venirea lui Mesia, tot așa înaintea celei de A doua Veniri a Domnului Isus, trebuie să se facă o lucrare asemănătoare. În cuvîntarea Sa pe Muntele Măslinilor (Mat. 24, 14) El a arătat că lucrarea de predicare a Evangheliei trebuie să îmbrățișeze toate popoarele, națiunile și limbile (Apoc. 14, 6). Revine poporului lui Dumnezeu, slujitorilor Săi, să învețe pe oameni doctrinele fundamentale ale Creștinismului lui Hristos, să convingă de nevoia unei schimbări a faptelor rele în altele bune, într-o primenire a cugetării, într-o nouă orientare în viața spirituală. Ca să li se ofere posibilitatea mîntuirii prin jertfa sublimă a lui Isus și a deveni moștenitori ai Împărăției Sale. Puterea lui Dumnezeu este la lucru să convingă, să lumineze mintea și să miște inima multora. El caută și astăzi suflete sincere printre toți oamenii. La El nu este căutare la față. El oferă tuturor mîntui-

rea cu condiția să creadă, să părăsească viața de păcate, să se boteze în numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfînt și să aștepte cu răbdare împlinirea tuturor marilor Lui făgăduințe.

Și dacă unora le este hărăzit de Cer și botezul focului (Mat. 20, 22.23 ; Marcu 10, 38.39 ; Luca 12,50) cu atît mai bine, deoarece se fac părtași suferințelor Domnului Isus, a tuturor aceluia care au urcat „via dolo-res“ (calea durerii). Ei se vor bucura, în special, de aceeași slavă de care este înconjurat Fiul Cel iubit al Tatălui.

„Iată apa ; ce mă împiedică să fiu botezat ?“, a fost întrebarea de altădată a Eunucului, la care Filip i-a răspuns : „Dacă crezi din toată inima, se poate“. Fapte 8,36—38. Fie ca răspunsul Eunucului să pornească de pe buzele tuturor aceluia care au un suflet de mîntuit : „CRED CĂ ISUS ESTE FIUL LUI DUMNEZEU“.

A DOUA EPISTOLĂ

A APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRE CORINTENI

Ca și în prima epistolă, titlul ei scurt reiese din text că era „Către Corinteni B”, sau din grecește „Pros Korinthous 2”. Acesta este titlul ce apare în cel mai vechi manuscris al epistolei, datând de prin sec. 3 d. Hr. Titlul mai lung de „A doua epistolă a apostolului Pavel către Corinteni”, nu se amintește decît mult mai târziu. În ceea ce privește faptul că epistola este a doua către Corinteni, precum și folosirea cuvîntului „A doua”, în titlu, se va explica mai jos. Cu siguranță că titlul nu făcea parte din documentul original.

Dovezile externe și interne, confirmă în mod concludent că autorul este Pavel. Dovezile externe merg înapoi pînă la generația care a urmat pe aceea a apostolilor. Citatele și referințele pentru această epistolă, din partea multor părinți bisericești și a altor scriitori, aduc mărturii îmbelșugate în ceea ce privește curăția și integritatea ei. În scrisoarea către Corinteni, cum la 35 de ani după această epistolă, Clement din Roma, arată aceleași condiții la Corint, ca și apostolul. În aparență, Biserica din Corint nu se schimbaseră prea mult, pentru că multe din vechile probleme încă persistau. Policarp, episcopul de Smirna, scriind Filipenilor, citează din 2 Cor. 8, 21. Irineu, episcopul din Lyon, în tratatul său intitulat „Impotriva ereziei”, citează și comentează raportul lui Pavel cu

privire la răpirea lui în al treilea cer, din 2 Cor. 12, 2-4. Clement din Alexandria, citează din 2 Cor. nu mai puțin de 20 de ori. Tertulian din Cartagina, supranumit părintele teologiei latine, citează adesea din ea.

Dovezile interne arată, fără greș, pe Pavel ca autor. Stilul este al lui Pavel. Epistola abundă în referințe despre Pavel, despre experiențele sale din Corint și despre prima sa epistolă către ei. Mulți învățați teologi, consideră că această epistolă, da tabloul cel mai clar și mai complet, al firii, al personalității și al dispoziției lui Pavel.

Pavel a făcut cel puțin trei vizite și a scris trei, poate chiar patru epistole, bisericii din Corint. Prima vizită, în jurul anului 51 d. H., în cursul celei de a doua călătorii misionare, a durat un an și jumătate (Fapte 18,1).

În timpul acesta, Pavel a întemeiat și organizat Biserica. El a continuat să țină legătura cu ei, din cînd în cînd prin reprezentanți (2 Cor. 12, 17). Primul său contact epistolar cu ei, este menționat în 1 Cor. 5,9. Documentul acesta, se presupune că este pierdut. Spre încheierea a doi ani și jumătate petrecuți la Efes, cu ocazia celei de a treia călătorii misionare, el a scris ceea ce este cunoscut acum ca prima epistolă către Corinteni (1 Cor. 16,3).

E acceptat în mod general că s-a scurs, probabil, o perioadă de

cîteva săptămîni între scrierea celor două epistole, prima din Efes și a doua din Macedonia. Pavel intenționează să rămînă în Efes pînă în Cincizecime și după aceea să meargă la Corint, trecînd prin Macedonia (Fapte 19, 21). Dar el a părăsit Efesul mai curînd de cum intenționase. În parte, această urgență, s-a datorat cel puțin greutăților prin care au trecut și care era aproape să-i coste viața (v. 22—24).

Opoziția căreia el i-a făcut față la Efes, a pus o mare răspundere asupra lui. El se referă la împotriviții, ca fiind „fiare” (1 Cor. 15, 32) și declara că a fost „apăsător peste măsură de mult, mai pe sus de puterile noastre, așa că nici nu mai trăgeam nădejde de viață” (2 Cor. 1, 8). În această situație a părăsit el Efesul și a plecat în Macedonia.

Pavel s-a îndreptat mai întîi spre Troa, portul de îmbarcare spre Macedonia. Aici a așteptat el întoarcerea lui Tit, cu răspunsul la prima sa epistolă către Corinteni. Dar Tit nu a sosit la timpul așteptat și Pavel neavînd liniște din cauza grijei pe care o avea pentru Biserica din Corint (2 Cor 2, 13) nu a profitat de ocazia ce se ivise, să predice Evanghelia la Troa. Trecînd în Macedonia, al întîlni pe Tit la Filipi. Cu multă ușurare și bucurie, Pavel a ascultat veștile cele bune pe care Tit le-a adus din Corint.

Unii socoteau că Pavel se întorsese la Corint, într-a doua vizită. El vorbește de o vizită precedentă, care fusese neliniștitoare și dezamăgitoare 2 Cor. 12, 14 ; 13, 1.2.). Probabil că în urma unei asemenea vizite, și în urma primirii vestilor neliniștitoare din Corint (1 Cor. 4, 11) el trimise o scrisoare de mustrare și sfătuire, adică ceea ce avem noi ca „1 Corinteni“ și îl însărcină pe Tit care ducea această scrisoare, să pregătească drumul pentru o nouă vizită pe care dorea s-o facă. (2 Cor. 8,6).

În 2 Cor. 2, 4, Pavel se referă la scrisoarea anterioară pe care o scrisese la Corint „cu multă mîhnire și strîngere de inimă“ și care-i întristase (2 Cor. 7, 8). Mulți învățați gîndesc că atît în pasajele acestea, cît și în altele, Pavel nu se referă la 1 Corinteni, pentru că — așa cum afirmă ei — aceste declarații nu descriu spiritul și natura acelei epistole. Ca urmare, ei argumentează că el trebuie să fi scris o scrisoare între cele două care apar acum în Noul Testament. Unii dintre ei, care susțin aceste vederi, consideră că această scrisoare a fost pierdută, iar alții gîndesc că este păstrată în cap. 10—13 din 2 Corinteni. Motive plauzibile pot fi prezentate atît pentru, cît și contra, acestei teorii, dar dovezi obiective lipsesc pentru ambele. Noi socotim că 1 Cor. este scrisoarea la care se referă Pavel în 2 Corinteni. Din capitolele 2, 13 ; 7, 5 ; 8, 1 ; 9, 2.4, reiese că Pavel a scris această a doua epistolă în timp ce era în Macedonia. Data era aproximativ 57 d. Hr.

Cel puțin, în mod temporar, scrierile și vizitele lui Pavel, pare că și-au atins scopul. Din Rom. 16, 23, reiese că Pavel a fost primit cu ospitalitate și îngrijit de către unul dintre membrii de seamă ai Bisericii. Schimbarea în Biserica din Corint a fost confirmată de faptul că în epistolele către Galateni și Romani, care au fost scrise în cursul șederii sale în Corint, el dă dovezi de restabilire a stării sale de neliniște și îngrijorare, pentru biserica din Corint care chinuse sufletul său zelos, la Troa (2 Cor. 2, 13 ; 7, 6, 13-14). Deasemenea și colecta din Corint

pentru sfinții din Ierusalim, s-a terminat cu o reușită deplină (Rom. 15, 26).

După scrierea acestei a doua epistole și după vizita ce urma, în ceea ce privește Biserica din Corint, noi nu mai găsim decît referințe împrăstiate. Totuși în epistola lui Clement din Roma, scrisă către Corinteni în jurul anului 95, reiese că unele din vechile rele reapăruseră. Clement laudă biserica pentru conduita sa exemplară în multe privințe, dar el îi mustră pentru spiritul lor de ceartă și de partidă. Aceasta este ultima informație pe care o avem cu privire la Biserica din Corint în timpul veacului apostolic.

Ocazia imediată pentru scrierea epistolei a fost raportul încurajator pe care l-a adus Tit din Corint. Prima parte a scrisorii tratează primirea pe care Corinteni o făcuseră primei sale epistole și revizuieste unele dintre problemele conținute în ea. Urmînd direcțiunii date de Pavel, Comunitatea exclusese pe imoralul Corintean (1 Cor. 5, 1—5 cu 2 Cor. 2,6). Pavel acum îi sfătuiește cum să recîștige pe vinovat.

Se pune accentul deosebit asupra contribuțiilor adunate din Biserica Macedoniei și Greciei, pentru săraci. Planul acesta este foarte iubit în inima lui Pavel, pentru că prin planul acesta ini-

milă iudeilor și neamurilor creștinate, aveau să se lege cu iubirea părtășiei și unirii. De partea lor, credincioșii dintre neamuri aveau să aprecieze sacrificiul iudeilor creștini, căci le aducea în felul acesta o cunoștință a Evangheliei. În schimb, iudeii aveau să aprecieze spiritul de părtășie căruia darurile lor îi aduceau o mărturie mută, dar elocventă. Însă biserica din Corint era vinovată pentru întîrzierea colectelor și era mult mai prejos decît cele din Macedonia, probabil ca urmare a cecurilor și vicilor care îi absorbisera atenția. În această scrisoare Pavel face un ultim apel, să se grăbească și să strănuiască.

Pare că o mare majoritate a membrilor Bisericii din Corint au primit cu toată inima sfatul dat de Pavel și conlucrătorii săi. Ei primiseră pe Tit cu brațele deschise. Aproape că de la început, în biserică fuseseră partide, unii favorizînd pe un conducător și alții pe altul. O bună parte din această turburare — cauzată de dezbinări, fusese liniștită, dar mai persista încă o opoziție răutăcioasă și deschisă, probabil din cauza unei fracțiuni iudaizante, amenințătoare cu aceea din Galatia. Obiectivul ei era să subape lucrarea, autoritatea și apostolia lui Pavel. Oponenții acuzau pe Pavel de nestatornicie, pentru că nu venise la Corint după cum făgăduise. Ei susțineau că lui Pavel îi lipsea autoritatea apostolică și îl disprețuiau pentru motivul că e fricos și laș, și pentru că încearcă să controleze biserica de la distanță prin scrisoare. Aceasta e dovada, ziceau ei, că îi e teamă să apară în persoană.

Primele nouă capitole din 2 Corinteni, sînt caracterizate prin recunoștință și apreciere ; ultimile patru sînt marcate prin severitate și autoapărare. S-a dat sugestia că primele capitole erau adresate majorității, care primise sfatul și mustrarea lui Pavel și ultimile erau adresate unei minorități care persista în importivirea față de eforturile sale de a restaura în biserică spiritul de armonie. Pavel încearcă pe diferite căi să dovedească autoritatea sa, și să apere conduita sa în

(Continuare în pag. 16-a)

CÎTEVA CONSIDERAȚIUNI PRIVIND LIBERTATEA RELIGIOASĂ

În înțelepciunea Sa cea mare, Dumnezeu a înzestrat pe oameni cu libertate morală. Cu alt cuvînt, El a rînduit ca oamenii să fie liberi pe acțiunile lor : liberi să facă binele sau să facă răul. Lucrul acesta îl exprimă foarte limpede apostolul Pavel cînd zice : „Fraților, voi ați fost chemați la slobozenie“. (Gal. 5, 13). Însă, nu este mai puțin adevărat că Dumnezeu dorește ca omul să folosească libertatea exclusiv în scopuri bune. Despre această dorință ne vorbește Cuvîntul lui Dumnezeu în cea dintîi epistolă a apostolului Petru cînd spune : „Purtați-vă ca niște oameni slobozi, fără să faceți din slobozenia aceasta o haină a răutății“ (2, 16). Să observăm : Cuvîntul lui Dumnezeu ne învață să nu facem din libertate o haină a răutății. Cu alt cuvînt, ne învață a nu folosi libertatea în scopuri rele. Cu toate acestea, omul este absolut liber pe acțiunile sale. Regretabil că nu toți oamenii știu să folosească bine libertatea. Nu puțini oameni se găsesc în starea în care se găseau contemporanii lui Noe, despre care se spunea că „toate întocmirile gîndurilor din inima lor erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău“. Firește, acești oameni abuzează de libertatea morală cu care i-a înzestrat Dumnezeu. Un lucru vrednic de reținut este faptul că bunul Dumnezeu nu constrînge pe nimeni să săvîrșească binele. El folosește exclusiv metoda convingerii, străduindu-se a determina pe oameni să ocolească răul. Odată, Dumnezeu a zis și astăzi de asemenea zice : „Iată, îți pun azi înaintea viața și binele, moartea și răul... Alege viața ca să trăiești, tu și sămînța ta“. (Deut. 30, 15, 19).

Creștinismul adevărat este o religie a libertății. El proclamă libertatea religioasă pentru toți oamenii, pornind de la principiul că Dumnezeu dorește exclusiv o servire liber consimțită. „În natura creștinismului este de a acorda fiecărui om dreptul de a crede în Evanghelie sau de a nu crede, de a asculta de Legea divină sau de a nu asculta de ea ; iar ceea ce Autorul creștinis-

mului a acordat nimeni nu are dreptul de a mărgini sau de a lua“.

În această privință s-au făcut multe greșeli de-a lungul veacurilor. Pînă și unele denominațiuni creștine au căzut în această mare greșală. Biserica Romano-catolică s-a crezut îndreptățită să fie intolerantă față de așa zișii eretici. Ea este aceea care în cursul evului mediu a inițiat inchiziția. Această Biserică recunoaște pe față intoleranța ei și ororile săvîrșite în numele „infaibilității“ ei.

Redăm în cele ce urmează cîteva declarații provenind din sursă romano-catolică :

„Mărturisim că Biserica Romano-Catolică este intolerantă ; aceasta însemnează că ea folosește toate mijloacele care îi stau la îndemînă pentru nimicirea rătăcirii și a păcatului ; dar această intoleranță este consecința logică și necesară a infaibilității ei. Numai ea are dreptul de a fi intolerantă, deoarece numai ea are adevărul. Biserica tolerează pe eretici acolo unde este obligată de a face lucru acesta, dar îi urăște de moarte și folosește toate puterile ei pentru a ajunge la nimicirea lor“. (Din publicația : Sheperd of The Vallery, 1876).

„Biserica a persecutat. Numai un novice în ale Istoriei Bisericești va nega lucrul acesta... Noi am apărat totdeauna persecutarea hughenoților și inchiziția spaniolă... Dacă ea (Biserica Romano-Catolică) găsește cu cale că este bine să folosească forța fizică, o folosește... Este, astăzi, dispusă Biserica Romano-Catolică să dea în scris că nu va mai persecuta de loc ? Este ea dispusă să garanteze o absolută libertate și egalitate pentru toate bisericile și pentru toate credințele ? Biserica Romano-Catolică nu dă garanție în scris pentru buna ei purtare“. (Din revista : Western Watchman din 24 decembrie 1908).

„Inchiziția a fost un tribunal foarte milostiv ; repet, un tribunal aproape plin de compătimire... Se îngăduia ca un om să fie ars numai odată, lucru pe care nimeni nu-l poate tăgădui că pe

vremea aceea era foarte îndurător". (Din publicația periodică „Catholic Mirror“ din 29 august 1896).

Nu numai Biserica Romano-Catolică s-a datat la persecuții religioase. Calvin, unul din reformatorii de odinioară, a făcut de asemenea greșala de a fi intolerant. El este acela care în anul 1553 a ars pe rug la Geneva pe Mihail Servet, care se situa pe poziții deosebite în anumite chestiuni dogmatice.

Veac după veac s-a scurs, și oamenii au început să înțeleagă că intoleranța și persecuția n-au dus nimic bun, și că oamenii nu se euceresc prin forță, ci prin dragoste și prin generozitate.

În țara noastră „statul garantează libertatea conștiinței și libertatea religioasă“. În legea pen-

tru regimul general al cultelor se arată că „oricine poate să aparțină oricărei religii sau să îmbrățișeze orice credință religioasă“, că „nimeni nu poate fi urmărit pentru credința sa religioasă sau pentru necredința sa“ și că „nimeni nu poate fi constrins să participe la serviciile religioase ale unui cult“.

Firește, cetățenii, la rîndul lor, au obligație de a-și îndeplini cu conștiinciozitate toate îndatoririle lor față de Stat. La aceasta ne-a îndrumat Domnul Hristos cînd a zis : „Dați Cezarului cele ce sînt ale Cezarului, și lui Dumnezeu cele ce sînt ale lui Dumnezeu“. „Noi trebuie să recunoaștem cîrmuirea pămîntescă drept ceva rînduit de Dumnezeu și să proclamăm ascultarea de ea ca pe o datorie sacră, în sfera ei legitimă“.

A doua epistolă a apostolului Pavel către Corinteni

(Urmare din pag. 14-a)

mijlocul lor. Ca dovadă a apostoliei sale el recurge la viziunile și descoperirile sale din partea Domnului, la inegalabilele suferinți pentru Mîntuitorul Isus, și la sigiliul aprobării divine, dovedită din belșugul de recoltă, ca urmare a lucrului său. Severitatea cuvintelor lui Pavel, adresată comunității din Corint, cu privire la anumiți falși apostoli și probabil la o minoritate a membrilor ei, care stăteau încă sub in-

fluența lor, este fără de paralelă în epistolele sale scrise altor comunități.

Această epistolă se deosebește în mod esențial de 1 Corinteni. Prima epistolă este obiectivă și practică ; a doua, în mare parte subiectivă și personală. Prima este mai calmă și măsurată în ton ; a doua reflectă neliniștea lui Pavel pentru noutățile din Corint, ușurarea și bucuria sa cînd — în sfîrșit —, vine prin Tit, și

hotărîrea sa fermă de a trata în mod categoric pe aceia care încă mai tulburau Biserica. Prima reflectă condițiile din Biserică ; a doua reflectă pasiunea apostolului pentru Biserică. Deși prima trășătură a acestei a doua epistolă, nu este doctrinală, așa cum e în Galateni și în Romani, ea stabilește totuși, adevăruri doctrinale importante.

REDACȚIA